

Načrt ocenjevanja za predmet: geografija za šolsko leto 2026/27

1. NAČINI OCENJEVANJA

V šolskem letu 2026/2027 načrtujem v vsakem od letnikov po štiri ocene, in sicer tri pisne in eno ustno.

V skladu s Pravilnikom o prilagoditvi šolskih obveznosti dijaku v srednji šoli v primeru posebnih okoliščin (dolgotrajna bolezen, dijaki s posebnimi potrebami, status športnika ali umetnika ipd.) bom v dogovoru z dijakom po potrebi prilagodila metode poučevanja ter načine in število ocenjevanj.

Ustno ocenjevanje bo potekalo oktobra (4. letnik) oz. decembra (1., 2., 3. letnik).

2. MERILA OCENJEVANJA MED ŠOLSKIM LETOM

Merila ocenjevanja so dijakom predstavljena na uvodni uri.

2.1 PISNO OCENJEVANJE

Od 0 % do 49,5 %	Nezadostno (1)
50-64,5%	Zadostno (2)
65-77,5%	Dobro (3)
78%-88,5%	Prav dobro (4)
89%-100%	Odlično (5)

Dijaki morajo biti seznanjeni s točkovno vrednostjo posameznih nalog, na vsakem testu mora biti zapisan še točkovnik – meje za ocene ter seznam dovoljenih pripomočkov.

2.2 USTNO OCENJEVANJE

Opisni kriteriji za ustno ocenjevanje:

OCENJEVALNI KRITERIJI	OCENA
dijak ne zna ali pozna zelo malo učne snovi, zamenjuje pojme, obnavlja snov brez povezav in ne pozna bistva posameznih pojmov, napačno razlaga, ne pozna dejstev, procesov, pojavov	NEZADOSTNO (1)

- dijak ima pomanjkljivo znanje, slabo razume, obnavlja učno snov z nekaterimi bistvenimi elementi, zelo potrebuje pomoč profesorja	ZADOSTNO (2)
- dijak ima dobro znanje, pravilno oblikuje odgovore, razume učno snov brez podrobnosti, ima nekatere primanjkljaje v znanju, navaja učno snov po zapiskih ali po učbeniku, potrebuje profesorjevo pomoč in jo dobro izkoristi	DOBRO (3)
- dijak razume učno snov, nima pomanjkljivega znanja, pozna bistvene elemente učne snovi s podrobnostmi, skoraj ne potrebuje profesorjeve pomoči, oblikuje odgovore s svojimi besedami, pojasnjuje, primerja, logično razlaga, povezuje podobnosti in razlikuje, ima težave le pri sintezi in vrednotenju	PRAV DOBRO (4)
- dijak zelo dobro razume učno snov, dodatna vprašanja profesorja ga ne zmedejo, kaže veliko samostojnost pri posredovanju in opisovanju problemov in primerov, samostojno logično razlaga, interpretira podatke, razširja in povezuje, odlično obvlada sintezo in vrednotenje	ODLIČNO (5)

3. MINIMALNI STANDARDI ZNANJA

1. letnik

Kot je opredeljeno v učnem načrtu [un-dp-geografija_gim-si-kl-ek-ek_si.pdf](#)

2. letnik

*minimalni standardi so označeni krepko

*Poševno so označeni izbirni cilji in standardi, ki iz njih izhajajo

TEMA	Dijaki in dijakinje:
KMETIJSTVO*	▪ spoznajo različne oblike kmetijstva z vidika razvoja in intenzivnosti ter razložijo vzroke za njihov nastanek; ▪ vrednotijo rabo tal na izbranih primerih; ▪ si pridobivajo pozitiven odnos do pomena kmetijstva za oskrbo s hrano in surovinami ter ohranjanje kulturne pokrajine; ▪ opazujejo pokrajino in iz nje razberejo prvine, ki so funkcijsko povezane s kmetijstvom; ▪ raziskujejo okoljske probleme intenzivnega kmetijstva in okoljske probleme z vidika vpliva narave ter negospodarnega ravnanja z njo; ▪ <i>ob izbranih primerih ovrednotijo pomen kmetijstva za oskrbo ljudi s hrano in surovinami.</i>
ENERGETIKA IN INDUSTRIJA*	▪ analizirajo razloge za spreminjanje pomena in razmestitve različnih industrijskih panog skozi zgodovino; ▪ raziskujejo vpliv industrije na pokrajino z vidika njenega videza, onesnaževanja voda, zraka in prsti ter izberejo značilne primere v preteklosti in sedanjosti; ▪ na osnovi podatkov presoja vpliv industrije in drugih gospodarskih dejavnosti na razvoj pokrajine; ▪ primerjajo pomen energijskih virov za človeštvo nekoč in danes ter razložijo vzroke za spremembe; ▪ preučijo prednosti posameznih vrst energije in vrednotijo predvideni razvoj v prihodnosti; ▪ se zavedajo omejenosti strateških dobrin, zlasti naravnih virov (fosilnih goriv, vodnih virov) ter njihov mogoč vpliv na svetovno gospodarstvo in druga področja; ▪ spoznajo že uveljavljene in nove (biogoriva) obnovljive vire energije ter preučijo možnosti nadaljnjega razvoja.
TELE-KOMUNIKACIJSKO OMREŽJE*	▪ spoznajo vrste prometnih in telekomunikacijskih omrežij; ▪ razložijo razlike med prometom in prometnimi tokovi v preteklosti in sedanjosti; ▪ na podlagi zbranih podatkov analizirajo vrste prometa in jih primerjajo med seboj; ▪ razčlenijo vpliv posameznih vrst prometa na pokrajino; ▪ se zavejo pomena sodobne infrastrukture v družbi; ▪ iščejo prednosti in slabosti telekomunikacijskih sistemov v pokrajini in pomen za življenje ljudi.
TURIZEM*	▪ naštejejo vrste turizma; ▪ razložijo in vrednotijo pogoje za razvoj različnih tipov turističnih območij; ▪ iščejo vzroke za razlike v prihodku iz turizma na izbranih primerih sveta, Evrope in Slovenije; ▪ vrednotijo pomen turizma za gospodarstvo ter njegov vpliv na človekove dejavnosti in naravno okolje; ▪ <i>zberejo podatke o turizmu na nekem območju (ali kraju) in naredijo plakat, referat ali seminarsko nalogo in jo predstavijo pred razredom ali pa z igranjem vlog motivirajo sošolce za obisk izbrane pokrajine.</i>

TRAJNOSTNI RAZVOJ*	▪ spoznajo koncept in bistvo trajnostnega razvoja in njegovih sestavin (okolja, prostora, vrednot prostora, gospodarstvo, razvoj človeške družbe); ▪ razumejo pomen in vsebino prostorskega načrtovanja ter sodelovanja javnosti v postopkih sprejemanja odločitev; ▪ vrednotijo različne dejavnosti z vidika trajnostnega razvoja in se zavedajo kompleksnosti in omejenosti prostora; ▪ spoznajo poklice, ki so povezani z urejanjem naravnega in družbenega okolja.
SVET UVOD	▪ se seznani s kriteriji (po celinah, gospodarski razvitosti, družbenih kriterijih ...) za geografsko členitev sveta; ▪ poznajo način in kriterije oziroma kazalnike, s katerimi lahko analiziramo razloge za razlike v gospodarski razvitosti po svetu.
AZIJA	▪ razlikujejo poglavitne reliefne enote Azije; ▪ določijo poglavitne naravnogeografske značilnosti Azije; ▪ naštejejo poglavitne dejavnike, ki vplivajo na podnebje v Aziji, in so na podlagi klimogramov sposobni prepoznati podnebne tipe in sklepati na podnebne razmere; ▪ poznajo poglavitne rastlinske pasove v Aziji in znajo razložiti njihovo povezavo s podnebnimi tipi; ▪ vrednotijo pomen azijskega vodstva za življenje tamkajšnjega prebivalstva in poznajo značilnosti največjih rek; ▪ primerjajo gospodarsko razvitost azijskih držav in razložijo vzroke za razlike v sedanjosti; ▪ iščejo podatke o kmetijstvu v Aziji; ▪ opišejo značilnosti različnih oblik kmetijstva in ovrednotijo učinke zelene revolucije; ▪ navedejo osnovne prebivalstvene značilnosti; ▪ poznajo azijska verstva in njihov pomen v vsakdanjem življenju; ▪ ugotovijo in analizirajo izbrane okoljsko-prostorske probleme ter predlagajo mogoče rešitve; ▪ družbena dogajanja povezujejo s procesi osamosvajanja izpod kolonialne nadoblasti in s primeri regionalnega povezovanja;
AFRIKA	▪ razlikujejo poglavitne reliefne enote Afrike; ▪ naštejejo poglavitne dejavnike, ki vplivajo na podnebje, in razložijo njihov vpliv nanj; ▪ pojasnijo povezavo med podnebnimi in rastlinskimi pasovi; ▪ spoznajo kulturno in jezikovno pestrost; ▪ zavedajo se, da je obstajala dolga in bogata zgodovina tudi pred prihodom Evropejcev na afriško celino; ▪ vrednotijo pomen afriških vodotokov za življenje afriškega prebivalstva; ▪ vrednotijo vzroke in posledice sodobnih demografskih gibanj; ▪ naštejejo tipične bolezni v Afriki in jih povežejo z geografskimi značilnostmi; ▪ poznajo in pojasnijo poglavitne socialno-ekonomske in politične probleme v Afriki; ▪ poznajo pretekle in sodobne posledice (neo)kolonializma v Afriki in vpliv velikih sil na nekatere konflikte; ▪ razložijo odvisnost afriških držav od izvoza rud in energijskih virov ter posledice te odvisnosti;

	▪ pojav lakote in revščine v posameznih predelih Afrike razumejo ne le kot posledico naravnih katastrof in razvojne nemoči, temveč tudi kot posledico nepravične svetovne kmetijske politike do pridelkov afriškega trga; ▪ ugotavljajo razvojne možnosti celine in pozitivne primere gospodarske rasti; ▪ razlikujejo med značilnostmi tržnih in samooskrbnih oblik kmetijstva; ▪ napišejo sestavek o primerjavi Azije in Afrike (naravnogeografsko in družbenogeografsko); ▪ predstavijo po lastni izbiri eno afriško državo
LATINSKA AMERIKA	▪ razlikujejo Latinsko in Južno Ameriko; ▪ določijo naravne enote Srednje Amerike in poznajo njene poglavitne naravnogeografske lastnosti; ▪ določijo poglavitne značilnosti v naravnogeografskih lastnostih Južne Amerike; ▪ analizirajo in vrednotijo naslednje probleme: – kolonialna preteklost in prebivalstvo, – razlike med območji, – prostorski razvoj Brazilije in Amazonije, – krčenje tropskega deževnega gozda, – položaj avtohtonega prebivalstva (staroselska ljudstva) v sodobni družbi, – posebne geopolitične razmere (vojaške hunte, gverila, kokain, veleposest ...); ▪ <i>izberejo ključna vprašanja iz poglavja Južna Amerika in jih argumentirajo;</i> ▪ <i>predstavijo po lastni izbiri eno državo Latinske Amerike.</i>
SEVERNA AMERIKA	▪ poznajo poglavitne naravnogeografske značilnosti Severne Amerike in razumejo njihov pomen za družbeno-gospodarski razvoj; ▪ z upoštevanjem naravno- in družbenogeografskih procesov ter njihovega medsebojnega vpliva pojasnijo pokrajinske spremembe skozi čas (temeljne značilnosti poselitve, migracije, razvoj kmetijstva in industrije ter stanje danes, urbanizacija in suburbanizacija); ▪ razumejo in znajo utemeljiti strukturne posebnosti prebivalstva (etnične, verske, socialne ...) in stopnjo kulturnega sožitja; ▪ se zavedajo razlik in podobnosti v razvoju Severne Amerike (Kanada : ZDA); ▪ razumejo pomen in kompleksnost dejavnikov, ki prispevajo h kakovosti življenja v različnih pokrajinah (različna usmeritev kmetijstva, vpliv novih oblik gospodarjenja na spreminjanje tradicionalne kmetijske pokrajine, prestrukturiranje in selitev industrije, pomen tehnološko visoko zahtevnih panog); ▪ na izbranem primeru analizirajo degradacijo okolja in predlagajo mogoče rešitve; ▪ ovrednotijo politični in gospodarski pomen ZDA v svetu; ▪ <i>seminarska naloga o izbranem vprašanju ZDA (npr. Sončni pas, ekološki problemi, naravne nesreče...) ali primerjava med Severno in Južno Ameriko (naravno- in družbenogeografske značilnosti).</i>
POLARNA OBMOČJA*	▪ iščejo odgovore na temeljna vprašanja o obsegu, naravnih in družbenih značilnostih ter posebnostih polarnih območij (Inuiti); ▪ pojasnijo vzroke in predvidene posledice podnebnih sprememb na taljenje ledu in njegove posledice; ▪ <i>iščejo vire za ugotavljanje sedanje razširjenosti ozonske luknje.</i>

AVSTRALIJA IN OCEANIJA*	▪ poznajo poglavitne naravnogeografske značilnosti Avstralije in Oceanije ter razumejo njihov pomen za družbeno-gospodarski razvoj; ▪ poznajo razvojne stopnje oblikovanja sedanje demografske in gospodarske strukture (staroselci, začetki priseljevanja, migracijski tokovi, temeljne značilnosti poselitve); ▪ z upoštevanjem naravno- in družbenogeografskih procesov ter njihovega medsebojnega vpliva pojasnijo pokrajinske spremembe skozi čas (razvoj kmetijstva in industrije ter stanje danes); ▪ opredelijo in zbirajo podatke o temeljnih problemih sodobne Avstralije in Oceanije; ▪ <i>napišejo sestavek o priseljevanju Evropejcev v Avstralijo;</i> ▪ <i>primerjajo Avstralijo in Severno Ameriko z vidika »novega sveta«, iščejo podobnosti in razlike med njima, primerjajo nadaljnje možnosti razvoja Avstralije in Kanade;</i> ▪ <i>ovrednotijo učinke turizma in jedrskih poskusov v Oceaniji.</i>
--------------------------------	--

3. Letnik

*minimalni standardi so označeni krepko

*Poševno so označeni izbirni cilji in standardi, ki iz njih izhajajo

TEMA	Dijaki in dijakinje:
SPLOŠNO O EVROPI	▪ razložijo pojem Evropa in se seznaniijo s kriteriji za mogoče geografske členitve Evrope; ▪ primerjajo Evropo z drugimi celinami po velikosti, številu prebivalstva in gostoti poselitve; ▪ opredelijo lego Evrope glede na toplotne pasove in preostale celine; ▪ na zemljevidu politične razdelitve Evrope pokažejo vse evropske države in njihova glavna mesta; ▪ na zemljevidu pokažejo velike geografske enote Evrope in naštejejo države, ki ležijo v njih; ▪ opredelijo poglavitne značilnosti geološke zgradbe Evrope in na zemljevidu pokažejo stara gorovja, plošče in ščite; ▪ na zemljevidu pokažejo in imenujejo pomembnejše (večje) gorske sisteme, nižine in kotline ter opišejo njihov nastanek; ▪ opišejo dejavnike, ki vplivajo na podnebje in rastlinstvo v Evropi; ▪ imenujejo in opišejo različne tipe podnebij v Evropi; ▪ s tematskimi zemljevidi in slikovnim gradivom opišejo značilne tipe naravnega rastlinstva ▪ v Evropi v različnih podnebnih razmerah in vlogo človeka pri ohranjanju oziroma spreminjanju naravnega rastlinstva; ▪ ob izbranem primeru označijo pomen jezer za turizem v Evropi; ▪ spoznajo osnovne značilnosti in sodobne probleme kmetijstva; ▪ poznajo pomen skupne kmetijske politike v Evropski uniji (EU); ▪ spoznajo pomen energijskih virov in problem energetske oskrbe Evrope; ▪ spoznajo pomen turizma za gospodarski razvoj izbranih regij; ▪ spoznajo razlike v gospodarskem razvoju med središčnimi in obrobniimi območji Evrope;

	▪ na zemljevidu poiščejo najgostejše poseljena območja v Evropi in razložijo vzroke za takšno razporeditev prebivalstva; ▪ naštejejo in razložijo vzroke za migracijske tokove v Evropi v obdobju po drugi svetovni vojni; ▪ ugotovijo in analizirajo izbrane okoljsko-prostorske probleme ter nakažejo rešitve; ▪ razložijo cilje povezovanja evropskih držav v različne skupnosti na državni in regionalni ravni; ▪ spoznajo nastanek, razvoj, širitev in delovanje EU; ▪ opišejo probleme novonastalih multikulturnih okolij (šolstvo, zaposlovanje, verski obredi); ▪ razložijo stopnjo in obseg degradacije geografskega okolja v Evropi; ▪ na podlagi podatkov prepoznajo in razložijo razlike med državami EU
VZHODNA EVROPA	▪ razložijo pojem Vzhodna Evropa, določijo njene meje in pokažejo države, ki jih umeščamo v to regijo; ▪ z zemljevidom in slikovnim gradivom opišejo bistvene značilnosti površja, podnebja in rastlinstva ter ugotovijo vpliv na poselitev; ▪ spoznajo aktualne politične, gospodarske in socialne procese ter njihove ključne probleme; ▪ ovrednotijo naravne in družbene možnosti za kmetijsko proizvodnjo pred privatizacijo in po njej; ▪ analizirajo možnosti za razvoj težke industrije, pomen energijskih virov ter ovrednotijo sedanjo in nekdanjo gospodarsko usmerjenost; ▪ opišejo nekdanji odnos do okolja; ▪ razložijo bistvene značilnosti razvoja prebivalstva in izpostavljene etnične probleme; ▪ <i>predstavijo po lastni izbiri eno državo Vzhodne Evrope</i>
SEVERNA EVROPA	▪ razložijo pojem Severna Evropa in pokažejo na zemljevidu države, ki jih uvrščamo na to območje; ▪ poznajo in razumejo procese, ki so povzročili nastanek značilnih površinskih oblik v Severni Evropi; ▪ ovrednotijo podnebje v Severni Evropi z vidika razmer za poselitev, kmetijstvo, promet in turizem; ▪ navedejo glavne vire oskrbe z energijo v državah Severne Evrope in označijo bistvene značilnosti njihove energetske politike; ▪ ovrednotijo pomen industrije visoke tehnologije na Švedskem in Finskem; ▪ razložijo pojav kislega dežja v Skandinaviji, opišejo vzroke zanj in njegove posledice ter jih primerjajo z vzroki in posledicami tega pojava v Sloveniji; ▪ ovrednotijo pomen ribištva za Norveško in Islandijo ter posledice pretiranega ulova s stališča naravnega ravnotežja in prihodnosti ribolova; ▪ razložijo pomen gozdnega bogastva in predelave lesa na primeru Finske; ▪ razložijo problematiko narodnostne sestave baltskih držav; ▪ <i>z dodatnimi viri in literaturo poiščejo razloge za dober gospodarski razvoj nordijskih držav.</i>
	▪ razložijo pojem Zahodna Evropa in pokažejo na zemljevidu države, ki jih uvrščamo na to območje; ▪ ovrednotijo dejavnike, ki vplivajo na nastanek podnebja v Zahodni Evropi;

ZAHODNA EVROPA	▪ ovrednotijo pomen naravnogeografskih značilnosti Zahodne Evrope za razvoj kmetijstva; ▪ opišejo glavne značilnosti gospodarskega razvoja Zahodne Evrope, razložijo dejavnike, ki so ga pospeševali, ter primerjajo stopnjo doseženega razvoja z razvojem v drugih delih Evrope in sveta; ▪ orišejo probleme, ki jih prinaša s seboj visoka stopnja gospodarskega razvoja v Zahodni Evropi; ▪ razlikujejo Veliko Britanijo od Anglije in Združenega kraljestva in Irsko od Severne Irske; ▪ ob zemljevidu in grafičnih prikazih analizirajo značilnosti razvoja in preobrazbe industrije v Veliki Britaniji; ▪ nacionalno in versko sestavo prebivalstva Velike Britanije in Irske vzročno povežejo z odnosi med skupnostmi; ▪ definirajo pojem Beneluks in pokažejo na zemljevidu države Beneluksa; ▪ z zemljevidom in slikovnim gradivom opišejo značilnosti površja v državi h Beneluksa in jih povežejo z razmerami za poselitev in gospodarstvo; ▪ navedejo dejavnike, ki vplivajo na visoko razvitost nizozemskega kmetijstva, in ga primerjajo s slovenskim; ▪ razložijo vzroke za veliko ogroženost Nizozemske zaradi poplav in opišejo, kako se prebivalstvo brani pred to nevarnostjo; ▪ analizirajo strukturo prebivalstva v Belgiji in razložijo, kako rešujejo nacionalno vprašanje; ▪ navedejo bistvene značilnosti strukture francoskega gospodarstva in njenih energijskih osnov; ▪ <i>opišejo nacionalno sestavo Francije in ovrednotijo politiko te države do zagotavljanja pravic narodnosti, ki živijo v njej, ter jo primerjajo s slovensko politiko;</i> ▪ <i>opišejo bistvene značilnosti centralistične ureditve Francije.</i>
SREDNJA EVROPA	▪ razložijo pojem Srednja Evropa in pokažejo na zemljevidu države, ki jih uvrščamo vanjo; ▪ z zemljevidom in slikovnim gradivom orišejo površje Srednje Evrope ter razložijo notranje in zunanje preoblikovalne procese, ki so ga ustvarili; ▪ razložijo nastanek združene Nemčije in posledice združitve v nemškem gospodarstvu in družbi; ▪ razložijo proces preobrazbe Porurja; ▪ razložijo kamninsko zgradbo Alp; ▪ pokažejo na zemljevidu najpomembnejše cestne in železniške prelaze v Alpah in jih vrednotijo s stališča prehodnosti Alp; ▪ ovrednotijo promet prek Alp za varovanje okolja in navedejo primer ukrepov alpskih držav za zmanjševanje onesnaževanja; ▪ vrednotijo turizem v Alpah z gospodarskega in okoljskega vidika ter na zemljevidu pokažejo najpomembnejša turistična območja; ▪ ovrednotijo način zagotavljanja jezikovnih pravic prebivalcev Švice; ▪ na podlagi zemljevida in podatkov analizirajo možnosti za kmetijstvo in njegov razvoj na Madžarskem in ga primerjajo s slovenskim kmetijstvom.
JUŽNA EVROPA	▪ razložijo in na zemljevidu omejijo Južno Evropo s pripadajočimi naravnimi enotami in državami; ▪ ovrednotijo pomen Sredozemskega morja za turistični razvoj držav, ki ležijo ob njem;

	▪ na podlagi podatkov primerjajo razvitost turizma v Grčiji, Italiji in Španiji; ▪ utemeljijo nujnost reševanja ekološke problematike v Sredozemlju; • opišejo možnosti za razvoj kmetijstva v Italiji, Grčiji in na Pirenejskem polotoku; ▪ ovrednotijo pomen njihovih kmetijskih pridelkov na evropskem trgu; ▪ opišejo značilnosti demografske podobe Pirenejskega polotoka in problematiko, ki izhaja iz nacionalne sestave; ▪ primerjajo stopnjo gospodarskega razvoja severne in južne Italije ter opišejo posledice teh razlik; ▪ navedejo narodnostne manjšine v Italiji in ovrednotijo politiko Italije do reševanja manjšinske problematike.
JUGOVZHODNA EVROPA	▪ razložijo pojem Jugovzhodne Evrope in na zemljevidu pokažejo države, ki jih uvrščamo vanjo; ▪ na podlagi klimogramov razlikujejo različne podnebne tipe in navedejo vzroke zanje; ▪ opišejo značilnosti površja; ▪ z ustreznim gradivom analizirajo narodnostno, jezikovno in versko sestavo prebivalstva ter probleme sožitja med narodi pred letom 1991 in po njem; ▪ <i>označijo temeljne značilnosti gospodarskega razvoja in problemov držav Jugovzhodne Evrope;</i> ▪ <i>podrobneje raziskujejo fizičnogeografske značilnosti izbranih pokrajin;</i> ▪ <i>predstavijo po lastni izbiri eno državo jugovzhodne Evrope ali njen aktualni problem;</i> ▪ <i>primerjajo značilnosti te geografske enote z drugimi v Evropi.</i>
Lega Slovenije in njen pomen za naravno in družbeno okolje	▪ ugotavljajo vzroke za naravnogeografsko pestrost slovenskih pokrajin; ▪ vrednotijo pomen naravnogeografskega in družbenogeografskega položaja Slovenije v Evropi in EU; ▪ poznajo bistvene faze nastajanja samostojne slovenske države.

4. letnik

TEMA	Dijaki in dijakinje:
Uvod	▪ razumejo način dela pri pouku geografije in način pridobivanja ocen; ▪ razumejo potek mature in njenega internega dela
JUGO-VZHODNA EVROPA*	▪ razložijo pojem Jugovzhodne Evrope in na zemljevidu pokažejo države, ki jih uvrščamo vanjo; ▪ na podlagi klimogramov razlikujejo različne podnebne tipe in navedejo vzroke zanje; ▪ opišejo značilnosti površja; ▪ z ustreznim gradivom analizirajo narodnostno, jezikovno in versko sestavo prebivalstva ter probleme sožitja med narodi pred letom 1991 in po njem; ▪ <i>označijo temeljne značilnosti gospodarskega razvoja in problemov držav Jugovzhodne Evrope;</i> ▪ <i>podrobneje raziskujejo fizičnogeografske značilnosti izbranih pokrajin;</i>

	▪ predstavijo po lastni izbiri eno državo jugovzhodne Evrope ali njen aktualni problem; ▪ primerjajo značilnosti te geografske enote z drugimi v Evropi.
Lega Slovenije in njen pomen za naravno in družbeno okolje	▪ ugotavljajo vzroke za naravnogeografsko pestrost slovenskih pokrajin; ▪ vrednotijo pomen naravnogeografskega in družbenogeografskega položaja Slovenije v Evropi in EU; ▪ poznajo bistvene faze nastajanja samostojne slovenske države.
Površje in kamninska zgradba	▪ z geološko in reliefno karto ter slikovnim gradivom razložijo razvoj in značilnosti kaminske zgradbe in površja Slovenije; ▪ opredelijo lego Slovenije na orografski in geološki karti Evrope; ▪ pojasnijo vpliv kamninske zgradbe (karbonatne in nekarbonatne kamnine) na način oskrbovanja z vodo v različnih delih Slovenije (in domači pokrajini); ▪ utemeljijo vpliv površja na kmetijstvo v Sloveniji (in domači pokrajini); ▪ prepoznajo in locirajo značilne reliefne oblike v Sloveniji; ▪ ugotavljajo vpliv kamninske zgradbe na površje v Sloveniji in domači pokrajini.
Podnebje, prsti, rastlinstvo, živalstvo in vode v Sloveniji kot dejavniki za življenje	▪ razložijo vpliv podnebnih dejavnikov na podnebje v Sloveniji; ▪ ob analizi klimogramov opredelijo, primerjajo in pokažejo na zemljevidu značilne tipe podnebja in rastlinstva v Sloveniji; ▪ poznajo nekaj značilnih prsti; ▪ opišejo značilnosti bioklimatskih višinskih pasov; ▪ vrednotijo vlogo gozdov za človeka in njegove dejavnosti na različnih območjih v Sloveniji (in domači pokrajini); ▪ navedejo dejavnike, ki najbolj ogrožajo gozdove na posameznih območjih v Sloveniji; ▪ razložijo pojave, ki jih uvrščamo med ujme, in navedejo primere najpogostejših ujm v Sloveniji (in domači pokrajini), njihove učinke in vzroke zanje; ▪ opišejo rečno mrežo v Sloveniji; ▪ na podlagi hidrogramov sklepajo o pretočnih režimih slovenskih rek ter razložijo dejavnike, ki vplivajo na tip režima; ▪ razložijo značilnosti kraških rek in utemeljijo nujnost njihovega varovanja pred onesnaževanjem; ▪ ob primeru iz Slovenije pojasnijo pomen podtalnice; ▪ z ustrezno karto razložijo kakovost vode v slovenskih rekah in sklepajo o vzrokih onesnaženosti; ▪ imenujejo in pokažejo na zemljevidu največja slovenska jezera, jih opredelijo po nastanku in ocenijo njihov pomen za turizem; ▪ navedejo največja mokrišča v Sloveniji in njihov pomen za življenje; ▪ ob tematskem zemljevidu ugotovijo glavna poplavna območja ob rekah; ▪ opišejo glavne značilnosti slovenskega morja in razložijo njegov pomen za naravno in družbeno okolje; ▪ navedejo primere vpliva človeka na izbrane rastlinske ali živalske vrste v Sloveniji;* ▪ izbirajo ključne podatke o podnebju za izbrane meteorološke postaje za različna podnebna območja Slovenije, jih ustrezno obdelajo in pripravijo poročilo (vaja ali naloga, plakat, krajši referat ipd.); ▪ opišejo podnebne spremembe v Sloveniji.

Prebivalstvo	▪ opišejo značilnosti razvoja prebivalstva v Republiki Sloveniji in ga primerjajo z izbranimi evropskimi državami; ▪ v učbeniku ali literaturi iščejo podatke o najpogostejših vzrokih za priseljevanje in odseljevanje slovenskega prebivalstva po drugi svetovni vojni; ▪ se seznanijo z nacionalno sestavo prebivalstva Slovenije in razmišljajo o medkulturnem oz. mednacionalnem sožitju; ▪ primerjajo starostne piramide prebivalcev Slovenije in sosednjih držav ter ugotovijo razlike oziroma podobnosti; ▪ pokažejo na karti območja slovenske narodnostne manjšine v Italiji, Avstriji in na Madžarskem; ▪ izdelajo poročilo o položaju slovenske manjšine na Madžarskem, v Avstriji in Italiji; ▪ poznajo svetovni zemljevid slovenskih izseljencev in različne vzroke izseljevanja; ▪ <i>opredelijo položaj Slovencev v zamejstvu po posameznih državah glede na njihove narodnostne pravice.</i>
Naselja	▪ analizirajo različne tipe podeželskih naselij v Sloveniji; ▪ glede na teoretično znanje prepoznajo v pokrajini in na slikovnem gradivu različne tipe naselij; ▪ iščejo vzroke nastanka naselij in njihove zgodovinske značilnosti ter sedanje stanje; ▪ raziskujejo prvine urbanizacije in suburbanizacije.
Kmetijstvo in podeželje	▪ raziščejo značilnosti, probleme in možnosti razvoja kmetijstva v Sloveniji (spremembe v kmetijstvu v zadnjih 50 letih, kmetijska usmerjenost in temeljne regionalne razlike, sodobne smeri spreminjanja slovenskega podeželja); ▪ pojasnijo posestno strukturo v Sloveniji; ▪ razložijo vzroke zmanjševanja števila kmečkega prebivalstva; ▪ raziskujejo vlogo kmetijstva pri preoblikovanju geografskega okolja; ▪ <i>primerjajo najpomembnejše značilnosti kmetijstva v Sloveniji in v primerljivih državah v Evropski uniji.</i>
Energetika in surovine	▪ s tematskim zemljevidom opišejo in ocenijo energijske vire v Sloveniji; ▪ naštejejo najpomembnejše HE v Sloveniji in vrednotijo izkoriščenost vodnih zmogljivosti slovenskih rek v primerjavi z zmogljivostjo vod v evropskih državah, npr. v Veliki Britaniji, Švici, na Norveškem idr.; ▪ na zemljevidu pokažejo še delujoč premogovnik in vrednotijo premog kot energijski vir; ▪ spoznajo nekdanji pomen premogovništva za razvoj nekaterih krajev oziroma območij in posledice rudarjenja; ▪ na ustreznem zemljevidu pokažejo plinovode, iz katerih se oskrbuje Slovenija, in s tem ugotavljajo smeri uvoza energetskega virov; ▪ spoznajo smeri in pomen uvoza plina in nafte ter ju po pomenu in okoljski problematiki primerjajo z drugimi viri; ▪ na zemljevidu pokažejo glavne termoelektrarne in jedrsko elektrarno; ▪ vrednotijo porabo nafte in zemeljskega plina v primerjavi z drugimi viri energije glede na gospodarnost in učinek na okolje; ▪ pojasnijo delež jedrske energije v proizvodnji električne energije v Sloveniji in ga vrednotijo glede na potrebe po energiji;

	▪ primerjajo <i>jedrsko energijo z drugimi energijskimi viri s stališča gospodarnosti in vpliva na okolje ter o tem napišejo sestavek;</i> ▪ <i>razmislijo o možnostih uporabe obnovljivih energijskih virov;</i> ▪ <i>obravnava izbrani aktualni problem (npr. utemeljijo svoje lastno stališče glede gradnje še ene jedrske elektrarne v Sloveniji).</i>
Industrija	▪ razložijo temeljne lastnosti razvoja industrije v Sloveniji; ▪ naštejejo in na zemljevidu najdejo najpomembnejša industrijska središča v Sloveniji v preteklosti ter poznajo vzroke in posledice sprememb; ▪ primerjajo glavne industrijske panoge v Sloveniji nekdanje in danes; ▪ primerjajo delež v industriji zaposlenega prebivalstva Slovenije z deležem v izbrani evropski državi in ga vrednotijo glede na razvitost družbe; ▪ <i>ob primeru domače ali izbrane pokrajine analizirajo pozitivne in negativne vplive industrije na okolje in napišejo ugotovitve.</i>
Promet	▪ vrednotijo prometno lego Slovenije v Evropi; ▪ s prometnim zemljevidom Evrope spoznava prometno omrežje v Sloveniji (ceste, železnice, letališča, pristanišča) ter vrednotijo njegov pomen za posamezna območja v Sloveniji; ▪ <i>ocenijo pomen prometa za razvoj gospodarstva;</i> ▪ <i>ocenijo ogroženost okolja zaradi cestnega prometa;</i> ▪ na primeru izbrane pokrajine v Sloveniji predstavijo problem križanja različnih interesov (npr. promet : kmetijstvo).
Turizem	▪ naštejejo in vrednotijo naravne možnosti Slovenije za razvoj posameznih vrst turizma v primerjavi z možnostmi v Avstriji in Italiji; ▪ naštejejo in pokažejo na zemljevidu najpomembnejša turistična središča v Sloveniji; ▪ ocenijo vlogo turizma v slovenskem gospodarstvu; ▪ <i>ob primeru iz domače pokrajine razložijo pozitivne in negativne učinke turizma v pokrajini (razvoj infrastrukture, širjenje naselij, onesnaževanje zraka in voda zaradi prometa in odplak).</i>
Pokrajinska in okoljska protislovja v Sloveniji	▪ navedejo posledice neenakomernega pokrajinskega razvoja; ▪ vrednotijo prizadevanja Slovenije za smotrno gospodarjenje z okoljem; ▪ razumejo pomen vrednot prostora in trajnostnega razvoja; ▪ razložijo vzroke za oblikovanje zavarovanih območij; ▪ <i>predstavijo svoje stališče glede razvoja gospodarstva v TNP, poiščejo dobre in slabe posledice nadaljnjega razvoja TNP;</i> ▪ <i>presojaajo posledice izčrpanja naravnih virov.</i>

TEMA	Dijaki in dijakinje:
Geografska delitev Slovenije	▪ razložijo pomenske razlike med območjem, pokrajino, regijo, makroregijo in mezoregijo; ▪ se seznaniijo z izbranim primerom naravnogeografske in družbenogeografske členitve Slovenije; ▪ se zavedo namena in smisla različnih regionalizacij ali členitev.
	▪ na zemljevidu omejiijo ozemlje alpskih pokrajin in njihovih delov; ▪ razlikujejo med najbolj znanimi deli Julijskih Alp, Kamniško-Savinjskih Alp in Karavank,

Alpske pokrajine (visokogorja in visoke kraške planote, alpske doline in kotline)	▪ opišejo glavne značilnosti pokrajinske podobe; ▪ primerjajo Kamniško-Savinjske Alpe z Julijskimi (ugotovijo skupne lastnosti in razlike); ▪ razložijo odvisnost razporeditve padavin in rastlinstva od prisojne in osojne lege ter od privetnih in zavetnih leg; ▪ pojasnijo različno poseljenost alpskih pokrajin; ▪ vrednotijo pomen alpskega sveta za razvoj kmetijstva in prometa; ▪ poiščejo vzroke za opuščanje planin; ▪ vrednotijo privlačnost posameznih prvin visokogorskega sveta za turizem in rekreacijo; ▪ opišejo razširjenost Triglavskega narodnega parka, njegov pomen in ukrepe za varstvo okolja ter pomen ohranjanja narave v Alpah nasploh.
Predalpske pokrajine (predalpska hribovja, kotline in doline)	▪ na zemljevidu določijo glavna hribovja, planote, kotline in doline; ▪ opišejo skupne značilnosti in razlike v predalpski Sloveniji; ▪ razložijo vpliv kamninske sestave na raznolikost površja; ▪ poznajo posebnosti kamninske zgradbe Pohorskega Podravja; ▪ pojasnijo, kakšne so možnosti za poselitev in razvoj gospodarstva v hribovju in razlike med njimi; ▪ označijo poglavitno gospodarsko problematiko Črnega revirja; ▪ opišejo skupne značilnosti Ljubljanske kotline in razlike med njenimi posameznimi deli; ▪ označijo lego in pomen pomembnejših naselij; ▪ vrednotijo vlogo glavnega mesta Slovenije; ▪ razložijo problematiko širjenja Ljubljane v povezavi s suburbanizacijo; ▪ na zemljevidu pokažejo Celjsko kotlino in sosednje pokrajine; ▪ analizirajo naravnogeografske značilnosti kotline in njen prehodni značaj; ▪ opišejo značilnosti kmetijstva v Celjski kotlini in posebnosti Savinjske doline; ▪ ovrednotijo pomen Celja, Velenja in Slovenj Gradca kot regijskih središč; ▪ analizirajo vzroke za nastanek in širjenje Velenja in njegovega gospodarstva ter posledice premogovništva v okolju.
Obsredozemske pokrajine in Jadransko morje (flišna gričevja, hribovja in doline, kraški ravniki, podolja in hribovja, Jadransko morje)	▪ se seznani z obsegom obsredozemskih pokrajin in njihovim različnim poimenovanjem; ▪ opisujejo osnovne naravne značilnosti flišnih in kraških pokrajin; ▪ primerjajo flišne in kraške pokrajine glede na naravne značilnosti in gospodarsko usmerjenost; ▪ vrednotijo pomen geološke zgradbe na oblikovanje površja in gospodarsko rabo tal; ▪ pokažejo pokrajino Kras in utemeljijo njeno pripadnost kobsredozemskim oziroma dinarsko- -kraškim pokrajinam; ▪ pridobivajo prostorsko predstavo o pomembnejših naseljih in rekah; ▪ razložijo značilnosti naselij in gospodarstva; ▪ razložijo problematiko litoralizacije slovenske obale; ▪ primerjajo flišne in kraške pokrajine glede na površje, rodovitnost prsti, gospodarsko usmerjenost; ▪ poiščejo skupne značilnosti obsredozemskih pokrajin; ▪ ovrednotijo okoljski pomen Jadranskega morja; ▪ <i>analizirajo posledice (ne)rešenega mejnega vprašanja s Hrvaško.</i>
	▪ poudarijo posebnosti krasa; ▪ vrednotijo probleme varstva okolja kraškega sveta;

Dinarskokraške pokrajine (dinarskokraške planote in hribovja, dinarskokraška podolja in ravniki)	▪ na zemljevidu iščejo dinarskokraške pokrajine; ▪ naštejejo in opišejo glavne skupne značilnosti visokih dinarskih planot in vmesnih podolij, označijo glavne pokrajine, pomembnejša naselja in reke; ▪ naštejejo in opišejo skupne značilnosti nizkih dinarskih planot (ravnikov) in podolij; ▪ označijo pomembnejša naselja in njihovo gospodarsko usmeritev ter pomembnejše reke in njihov pomen; ▪ opišejo glavne značilnosti izbrane pokrajine; ▪ naštejejo in ovrednotijo pomen naravnih znamenitosti v izbrani pokrajini; ▪ ovrednotijo prometni pomen Dolenjskega podolja in Postojnskih vrat.
Obpanonske pokrajine (obpanonske ravnine, obpanonska gričevja)	▪ na karti pokažejo glavne pokrajine in spoznajo razlike v površju in kamninski osnovi; ▪ primerjajo obpanonsko Slovenijo z drugimi pokrajinami; ▪ vrednotijo pomen kmetijstva in iščejo razlike med posameznimi pokrajinami; ▪ poiščejo in pridobivajo prostorsko orientacijo o najpomembnejših naseljih in rekah; ▪ ocenijo možnosti za odpravljanje regionalnih (pokrajinskih) in gospodarskega zaostajanja; ▪ primerjajo lego in pomen Maribora, Ptuja, Murske Sobote in Krškega ter ugotavljajo podobnosti in razlike; ▪ razložijo pomen zdraviliškega turizma; ▪ poiščejo skupne značilnosti obpanonske Slovenije.
Slovenci v zamejstvu**	▪ pokažejo in omejijo območja v Italiji, Avstriji in na Madžarskem, na katerih živijo Slovenci; ▪ analizirajo neenake narodnostne pravice na različnih območjih in glavne razloge za večjo ali manjšo asimilacijo posameznih območij; ▪ razložijo manjšanje velikosti narodnostno mešanega območja oziroma deleža Slovencev na Koroškem ter nastajanje novih jeder naseljevanja zunaj nekdanje etnične meje.
Slovenija – pregled	▪ primerjajo slovenske pokrajine po naravnogeografskih in družbenogeografskih elementih; ▪ analizirajo pozitivne in negativne dejavnike za razvoj gospodarskih dejavnosti v Sloveniji in vrednotijo različne dejavnosti z vidika trajnostnega razvoja; ▪ na osnovi družbenogeografske členitve Slovenije pojasnijo razvojne probleme slovenskih pokrajin in ugotavljajo preplet učinkovanja pokrajinskih dejavnikov nanje; ▪ raziščejo izbrani problem slovenske alpske, predalpske, obpanonske ali obsredozemske pokrajine (s terenskim delom, analizo različnih virtualnih virov in analizo statističnih podatkov ...) in ga poljubno predstavijo (z raziskovalno ali seminarsko nalogo, kritično analizo ipd.).

4. ROKI PISNEGA OCENJEVANJA – MREŽNI PLAN

Mrežni plan ocenjevanje je objavljen na:

<https://gimtol.si/wp-content/uploads/2026/09/Plan-pisnih-ocenjevanj-2026-27-1.obdobje-1.pdf> (<https://gimtol.si/wp-content/uploads/2026/09/Plan-pisnih-ocenjevanj-2026-27-1.obdobje-1.pdf>)

<https://gimtol.si/wp-content/uploads/2026/09/PLAN-PISNIH-OCENJEVANJ-2026-27-2.obdobje.docx> (<https://gimtol.si/wp-content/uploads/2026/09/PLAN-PISNIH-OCENJEVANJ-2026-27-2.obdobje.docx>)

5. NAČINI IN MERILA OCENJEVANJA NA POPRAVNIH IN DOPOLNILNIH IZPITIH

Popravni in predmetni izpiti pri geografiji potekajo samo pisno, in sicer v skladu s Pravilnikom o ocenjevanju znanja v srednjih šolah in Šolskimi pravili ocenjevanja na Gimnaziji Tolmin. Izpit traja 90 minut. Dopolnilni izpit in njegovo trajanje ter način izvedbe je odvisen od tega, katerih ocen dijak ni pridobil.

Kriterij pri izpiti: 0-49,5% = ocena 1 (nzd)

50-64,5% = ocena 2 (zd)

65-77,5% = ocena 3 (db)

78-88,5% = ocena 4 (pdb)

89-100% = ocena 5 (odl)

V Tolminu, 19. 9. 2026

Učitelj/i predmeta: Vesna Lipušček

Vodja aktiva: Vesna Lipušček



